

je bilo Tinetu iz začetka, ali kmalu se je privadil. Vsak dan je vzel saboj „Zgodbe sv. pisma“ in je glasno bral pastirjem, ki so ga prav radi poslušali. Vsi so ga imeli radi, in kaj bi ga ne, ker jih je tako lepo podučeval in jim kratek čas delal.

Nekoga po póludne je Tine zopet svojim tovarišem zunaj na paši zgodbe sv. pisma prebiral. Kar prideta njegov gospodar in gosp. župnik mimo. Nihče ju ni videl. Nekaj časa poslušata obedva in se čudita, kako gladko Tine svojim tovarišem zgodbe sv. pisma bere in razlaga. „Vaš Tine je pa res priden in razumen deček; škoda zanj, da ne hodi v šolo,“ rečejo gosp. župnik. „Vsaj je res škoda“ pristavi Tinetov gospodar, „fant ima bistro glavo in prav dober spomin. Veste kaj gosp. župnik? Brez otrok sem, — fant naj hodi v šolo, in če bo priden, za svojega ga bom vzel.“ — In res! Tine je denes zadnjikrat pasel krave; kajti takój drugi dan ga je mlinar peljal v šolo, kjer se je Tine vseh potrebnih naukov popolnoma naučil.

Ko je šolo dostal, pomagal je svojemu dobrotniku pri mlinu in vseh drugih kmetjskih opravilih. Mlinar in mlinarica sta ga rada imela, kakor bi bil njíju sin, in ko sta čez nekaj let naglo drug za drugim umerla, zapustila sta vso svojo imovino Tinetu.

Tako je postal Tine bogat mož. Bil je milodaren in usmiljen do revežev, in nikogar ni pustil brez pomoči od sebe.

Nekoga dne je šel po opravkih v svoj rojstni kraj. Tu je zvedel, da je Štefan, nekedanji prijatelj njegovega očeta, vse zapravlil, in da zdaj bolan leži v hiši, katera mu bode tudi čez nekaj dni prodana. Tine si misli, da bi ne bilo napačno, ako bi on kupil hišo, ki je bila nekedaj svojina njegovih starišev in njegov pravi rojstni kraj. Takój je šel k Štefanovim upnikom in je kupil hišo. Ali glej! ko stopi po več letih pervikrat zopet v hišo svojega rajnega očeta, zagleda ubogega Štefana na golej slami ležati v postelji. Žal besede mu ni rekel, marveč skerbel je, da je Štefan zopet ozdravel in dal mu je še celo stanovanje in podpore dovolj, da se je počeno živil na svoje stare dni.

Sè solzami v očeh se je zdaj Štefan zahvaljeval Tinetu za obilne dobrote, brez katerih bi bil moral na stare dni od hiše do hiše kruha prositi. Večkrat je dejal: „Blagor človeku, ki hudo z dobrim vračuje, njega Bog že na tem svetu blagoslovi.“ —

Lep zgled imate otroci v tej povesti nad Tinetom, kako Bog nikoli ne zapusti dobrega otroka; pa tudi, kako je treba povračevati hudo le z dobrim, in odpustiti vsem onim, ki nas so razžalili.

F. Šetina.

Skopuh se spreoberne.

Živel je v Bagdadu, velikem mestu Mezopotanije v Aziji, tergovec po imenu Karazan, ki je bil zaradi svojega bogastva in gerde skoparije znan po vsej jutrovej deželi. Svoje obilno bogastvo pridobil si je s pridnostjo, varčnostjo in srečno trgovino. Dokler je bil Karazan še ubog in brez bogastva, bilo je tudi njegovo serce milodarno in usmiljeno do ubožcev, in rad je pomagal, kjer in kolikor je

mogel. Ali z njegovo imovino raslo je tudi njegovo gerdo poželjenje po čedalje večjem imetju. Čim menj mu je bilo treba trošiti, tim ljubše mu je bilo. Po njegovih letih ravnalo se je njegovo serce; čim stareji je prihajal, tim terje je postajalo njegovo serce. Vrata njegove hiše niso bila nikomur odperata, in ubožci so pri njem zastoj iskali podpore in pomoči.

A pri vsem tem da je bil Karazan jako neusmiljen, lakomen in skop, nosil je vendar v svojem serci nekak tajni strah pred kaznijo božjo, in baš to je bil vzrok, da je vsak dan molil, kakor bi bil najpobožnejša duša; izpolnoval je tudi vse zapovedi in nauke mohamedanske vere, se vé, da vse to le na videz, in vsako leto je popotoval trikrat k grobu proroka Mohameda. Dokler je pobožnost združena s pravo in čisto ljubeznijo do človečanstva, vredna je res vsega spoštovanja in česti; hinavstvo pa obudi pri vsakem človeku nejevoljo in merzenje. To resnico izkusil je tudi tergovec Karazan. Noben siromak, ki je prišel po naključji mimo njega, ni ga prosil nikoli za kak dar; nihče ga ni pozdravil, nihče mu ni bil prijazen, da si je bil tudi znan po vsem mestu.

Tako je živel tergovec Karazan mnogo let, in kedor koli je govoril o njem, imenoval ga je le skopega in lakomnega Karazana. — Ali čujte! Karazan se je na enkrat spreobrnul in je bil ves drugačen človek. Nekega dne zapove svojemu slugi, naj gre po vsem mestu in naj oznani, da je Karazan kupil sredi mesta veliko in lepo poslopje, v katerem želi pogostiti vse tujce in siromake; k njemu tedaj naj pridejo vsi, ki so revni in nadložni, kajti Karazan je dober in usmiljen človek in hoče pomagati vsem, ki potrebujejo kake pomoči. To se ve, da so se na to čudno povabilo siromaki in berači kar valili v prelepo Karazanovo poslopje. In res je bil Karazan milodaren; postregel je ubožcem z jedjo in pijačo, dal jim je obleke in vsega, česar so potrebovali. Prava, serčna radost mu je sijala iz oči, ko je gledal s kolikim veseljem in s kako slastjo uživajo ubožci dari, katere jim je on podelil. Karazan je bil zdaj res dober človek in prijazen z vsemi, kakor še nikoli poprej. Vse se je čudilo tej njegovej naglej izpremembi. Med čuda zbrano množico so ga nekateri z glavo kimaje na tihoma hvalili in mu zgolj dobre lastnosti pripisovali; kmalu je pa šla pohvala od ust do ust, ki se je izpremenila v glasen in vesel vrisk tako, da je od vseh strani Karazanu donela javna hvala in slava.

Videlo se je Karazanu, da je jako ginen, kajti solze veselja se mu vderó po licih. Vzdignil je desno roko visoko k višku ter dal zbranemu ljudstvu znamenje, da bi rad govoril. Vse potihne ter radovedno posluša, kaj bode povedal Karazan, po vsem mestu dobro znani skopuh.

Ko je bila povsod grobna tihota, povzdigne Karazan svoj močni glas in pravi:

„Vsemogočemu in neskončno usmiljenemu Stvarniku bodi čest in hvala na veke! On si je izvolil moje upanje za svojega poročnika in mi dal v preteklej noči čudne sanje, ki so razsvetlile dušo mojo. Sedel sem sam pri svojih knjigah ter skerbnó prevdarjal dobiček od prejšnega meseca. Novo veselje me navdá videvšega, da se je moje imetje zopet obilno pomnožilo. Serce se mi je veselja topilo, ko sem na mizo razgernil in gledal zaklad svojih zlatin in dragotiu. Oj, to je vse moje, vse moje, rekel sem glavo položivši na mizo, in — kmalu potem sem prav trdnó zaspal. In glej! roka Stvarnikova, ki prebiva v tretjih nebesih, me je hudo zadela. Videl sem angelja smerti iz nebes doli stopiti,

enako ognjenemu oblaku; njegova roka me udari, predno sem se mogel z molitvijo pred njo zavarovati. Zdajci me vzdigne bela smert in me nese z nepopisljivo hitrostjo po velikanskih zračnih prostorih. Kmalu sem bil tako daleč, da se mi je zemlja dozdevala pod manoj kakor grahovo zerno in zvezde so lesketale pred manoj v takej svitlobi, ki je solnčno svitlobo daleč preseerala. Zdaj se odpró nebeška vrata in jaz ugledam veličastvo in krasoto, kakoršne še nikoli nobeno človeško oko videlo ni. Neka skrivna moč me je vlekla do prestola vsemogočega Stvarnika, da prejmem plačilo za svoja dobra dela. Svojo zemeljsko poskušnjo sem prestal: noben greh, ki sem ga storil v svojem življenji, ni se dal izbrisati, in tudi nobenega dobrega dejanja nisem mogel več k svojim dobrim delom pridjati. Moje pozemeljsko življenje je bilo končano in čakal sem, da zaslišim sodbo pravičnega sodnika o svojem delovanji. Dobro sem vedel, da je zdaj moja osoda neizpremenljiva. Ta misel me je navdala s takim strahom, da je težava in britkost ležala na mojej duši kakor največji hrib, in obupnost se je polastila mojega serca, ki je še komaj tolklo v persih. Zdaj zaslišim glas iz rajske svitlobe, ki je enako ognjenemu morju stala pred manoj. Strašno mi je bilo pri serci in tresel sem se po vsem životu, ko sem slišal besede ostrega sodnika:

„Karazan, tvojo pobožnost sem zavergel, ker ni bila prava pobožnost, ampak le hinavstvo. Tvoja dela nimajo pri meni nobenega zaslužnja, ker si je opravljal le iz koristoljubja in dobičkarije. Nikedar se ni ozerlo tvoje oko proti meni v nebesa, pa tudi se ni oziralo po revah in nadlogah tvojega bližnjega, ampak gledalo je poželjivo le po bogastvu in dobičkariji. Karazan, zakaj je bilo tvoje serce tako terdo in neobčutljivo, kedar si gledal reve in nadloge svojega bližnjega? Pregrehe tvojega bližnjega ne opravičijo tvoje skoposti. Ali ne sije solnce enako vsem ljudem? Ali ne pada rosa in dež enako po polji bodi si pravičnega ali krivičnega? Ali ne cvetè preljuba pomlad vsem enako, dobrim in hudobnim? Ali ne donaša jesen svojega sadú bedakom ravno tako kakor modrijanom? In ti, Karazan! kako si bil neobčutljiv, kedar si videl svojega sobrata v potrebah in nadlogah, in kako hlastno si grabil posvetno, minljivo blago v svoje naročje. Ti, Karazan, živel si samo sebi, pa zato tudi ne boš užival nebeškega veselja. Ločen od nebeških prebivalcev potikal se bode tvoj duh vso dolgo večnost popolnoma sam po tminah neizmernih prostorov. Z večno tmino te bodem ogernil in sè samoto te bodem obdal; temota in samota naj ti daljšajo dolge ure večnosti in pomnožujejo tvoje bolečine.“

V tem trenutji nekaj zaverši, močen veter me zgrabi in nese kakor blisk po neizmernem prostoru stvarjenja, a za manoj se vleče kakor megla cela versta veš in drugih pošasti. Brez števila svetov je šlo mimo mene enako švigajočim bliskom. Dalje in dalje me nese in tako pridem na mejo ustvarjenega sveta. Zdaj se mi je stannelo pred očmi in o groza! strašna temá se je odperla pred manoj v brezkončnej praznoti. Kamor koli pogledam, ne vidim drugega nego globoke prepade, v katerih kraljuje večna tihota; vse je prazno, vse je pusto in temno, kakor v najtemnejšem grobu. In tukaj bo moral Karazan ostati vso dolgo večnost! Groza in strah me izpreletí, ko to pomislim. O ko bi vsaj mogel terpeti z drugimi pogubljenimi! Skupno terpljenje bi lajšalo moj obup in peklenški ogenj bi me tolažil sè svojo svitlobo. Ali ko bi bil vsaj pahnen v kako zvezdo, katera se vsakih tisoč let po enkrat verne v srečne kraje luči in življenja, imel bi vsaj nekoliko veselega upanja, da bom vendar še videl svitlobo in veselo

gibanje živočih stvari, ako tudi le za trenutje, ter ne bodem večno prebival v černej temoti, v katerej nimam niti tolažbe niti pomoči. Ko sem tako sam sebi govoril, izginila je zadnja svitla zvezdica izpred mojih oči in ugasnila je sè slabim bliščem v gostej temoti. Zdaj sta bili moja britkost in obupnost še večji, kajti neslo me je vedno dalje in dalje v neizmerne prostore, ki so bili še pustejši in temnejši od prejšnjih. In ko bi moral deset tisoč let vedno naprej leteti, mislil sem si, ležijo vendar pred manoj zmirom nova brezdna brezkončne temote, skozi katero mora moj duh leteti — vedno dalje in dalje brez konca in kraja. Baš ko sem tako mislil, polastila se me je neka strašna bolečina, stegnil sem svoji roki z vso močjó proti onim svetovom vesoljnega stvarjenja, v katerih prebivajo živoče stvari božje in glej! — probudil sem se.

Ove čudne sanje — pripoveduje Karazan dalje, ko se je nekoliko oddèhnil — učile me so spoznavati, kolika sreča za nas ljudi so bitja, katera z nami delé ljubezen, čuvstva, srečo in terpljenje. Britkosti in težave, ki sem je imel v sanjah, in moje silno hrepenenje po ljudeh, pripeljale me so do spoznanja, kolike vrednosti je prava ljubezen, ki jo imamo do svojega bližnjega. Solnce pravega usmiljenja je posijalo v moje merzlo serce in zopet se je odperlo vsem onim, kateri potrebujejo moje pomoči in tolažbe. Pridite tedaj k meni vsi, ki ste ubožni in nadložni, Karazan je človek, ki želi pomagati in tešiti, kolikor zna in premore.“

Tu obmolkne Karazan. Polhen hvaležnosti in svetega spoštovanja do Stvarnika se ozrè proti nebu in solze prave čiste ljubezni se mu vsipljejo po obrazu.

A zbranemu ljudstvu, ki je tiho in mirno poslušalo Karazanov govor, zdelo se je, kakor bi se bilo tudi ono iz strašnih sanj probudilo.

Kalif, ki je čul pripovedati ovo dogodbo, zapovedal je svojim pisarjem, da jo zapišejo v letopis njegove dežele na korist prihodnjemu rodu in še posebno v svarilo vsem skopuhom in lakomnikom.

— m —

Otroci, bodite odpustljivi.

Včeraj sem šel iz vasi vèn na polje, da pogledam, kako kaj žito raste. Na potu srečam dva dečka, ki se nekaj pogovarjata. Stopim bližej in slišim te-le besede:

„Ali že veš,“ pravi stareji deček mlajšemu, „da je Vertlarjev Nikica še zmirom hud na svojega strijca in še zdaj ne izpregovori dobre besede ž njim?“

„Ali res!“ začudi se njegov tovariš, „nu ako je tako, pa tudi jaz ne bodem več govoril ž njim.“

Pač je žalostno, mislil sem sam pri sebi, ko sem slišal ta otroški razgovor, da se otroci večkrat zaradi kake malenkosti spró, ter potem drug drugega sovražijo ter se še dolgo prijazno pogledati nečejo. Malenkosti, pravim, so dostikrat krive sovraštva in razpertije med otroci, to vemo prav dobro vsi. Ako drug drugega le po naključji malo sune, berž je sovraštvo med njima; ako dobi kak otrok lepšo obleko od drugega, že se uname zavíd in sovraštvo med njima; večkrat je zadosti kako jabolko ali le kaka igrača, da se dva najboljša tovariša dolgo ne moreta potem pogledati z dobrim očesom. Od kod pride to naglo sovraštvo